

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15. Ecce. Prima ratio hilaritatis est illud Ecce: qui a iam oculis tuis præsentem habes desideratum ab exordio mundi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

111. Necesse est...

111. Necesse est...

111. Necesse est...

Hoc tuum est & Hierusalem, ad hoc te moco. Sanctissimum & venite mecum, ut immolam, te dignè prepara vt hoc tibi proficiat sacrificiũ, sitque tibi in redemptionem, sanctificationem, salutem & vitam, nẽdum temporalem sed sempiternam. Ecce ð anima qualis procedat, totus sacrificios illud Hieremias proclamans: Ego cogito cogitationes pacis, & non afflictionis. Quam conueniens esset ð Christiani, vt vos sanctificaretis quatenus illum in hoc diu inissimo sacrificio committamini: vt vos in die Parasceves prepararetis pacifici, quatenus in vobis sanguis ille omnipotens dignior operetur, cordaque vestra à culparum veltrarum maculis expurget, nouam vobis in Dei seruitio vitam imperpetuum, fiat illud vt spinæ capitis illius vestri deprimant superbiam, & illi clari manus illius perforantes, vestras ad sanam pauperibus elemosynam aperiant, illa, inquam, vulnera quæ diuissima illa flagra effecerunt in carne eius purissima, tuam refrænent, ne tam velociter, vt soles, delicias tuas sekeris sensuales. Huic vos iungite processioni comites: ecce ad vos clamant, vos hortatur: Sanctissimum & venite mecum, ut immolam. Vos illi coniungite, & nos ipsos cum illo pariter in sacrificium Deo consecrate, consilium hoc Apostoli perficite: Obseruato vos, fratres, per misericordiam Dei, vt existatis corpora vestra, hostiam viuam, &c. Dei misericordiam perpendite, qui corpus suum pro vobis obtulit holocaustum, corpus vestrum in sacrificium offerre, eius desideria refrænanando, voluptates iugulando, ac vos ipsos in veræ penitentia: cruce suspendere.

§. 15. Ecce. Prima ratio hilaritatis est, illud Ecce: quia iam oculis tuis presentem habes desideratum ab exordio mundi.

46. Ecce hic tuus, &c. Non fat erat Prophetæ dicere & hortari Hierusalem, vt propter huius Domini aduentum præ gaudio subfiliet: sed eius profert rationes: Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinam, & pulum suum subingulis, & ipse pauper. Quod libet verbum plurimas continet veri gaudij rationes: sed tres expendamus eminentiores, & quas ante signationis. Primæ ob personam eius qui venit, scilicet Rex tuus. Secunda: ex fine in quem venit, nimirum in tui salutem, venit tibi. Tertia: ob modum quo venit: etenim adest & conspicitur: Hieron. Bap. de la Nua. Tom. II.

Mansuetus & pauper, sedens super asinam, &c. Primò: iobila & exulta ob personam quæ venit: est etenim Rex tuus, Ecce Rex tuus. Docet 25 ar. 4. D. Thom. a ex doctrina D. August. 6 imo etiam b Lib. 14. Aristotelis: fundamentum gaudij esse desiderij de Civit. complementum: tunc etenim exultare scis, quando quod optabas, assequeris, & quod fuerit ante c. 1. Ethic. desiderium ardentius, eò gaudium dum illud obtines est cumulatius. Credamus in hoc Salomoni. Desiderium si compleatur, delectat animam. Et Fron. 13. paulo ante. Spes quæ differtur, affligit animam. 19. Lignum vitæ a desiderium veniens. Nihil erat in paratulo delectabilius nec maioris momenti ad vitæ conseruationem, quàm arbor illa vitæ, quam in eo Deus collocant: nam deficiens & languens viribus ex eius fructu nouas sibi comparabat fieri barque robustior. Tale est, eius iudicio desiderium quando compleatur. Quale gaudium, vitæ tanque contulit Iacob dum eius ardentissima complentur desideria, quibus Rachel sibi vxorẽ, eiusque frui consortio peroptabat: singula momenta quætordecim annorum videbantur labores, in vita qua nulla in mundo molestior nempe pastoralis. Est, ex sententia D. August. sitis animæ: nam sicut illa corporis efficit vt cum pustu potus recipiatur, tantoque hic est delectabilior, quanto fuit illa aridior: sic desiderare te quidquam hoc ipsum est quod te delectat iam obtentum, & tanto copiosius, quanto feruentius ante desideraueras.

Hinc oritur iuxta eiusdem sententiam vt dũ quis te studet exhilarare, & exciãre vt magni facias donum quod postulas, desiderium illius ingerit tibi, non quod nolit tibi hoc concedere sed vt quanto hoc ardentius desideraueris, tanto ex illo gaudium capias vberius quando hoc tibi concesserit. Desiderium ardentissimum, viuacissimum ac supremum SS. Patriarcharum & Patrum huius populi Hierusalem, hoc erat, vt Deũ viderent in hoc mundo hominem incarnatum. Illum angeli præstolabantur, sicut ille cui vita deficit vitam desiderat, iustus anxijs doloribus oppressus salutem, cæcus visum, captiuus redemptionem, damnatus ad mortem culpæ remissionem, pauper carceribus constructus, debilitique grauis summam capitalem quæ satisfaciat & solutus euadat libertati restitutus. Quid plurimè huius vnico encta sua litabant desideria: quia boni alicuius desiderium, defectus alicuius spectat reparationem. Illi defectibus se plenos & repletos lugabant, cum homo damnatus esset ad mortem, nẽdum temporalem sed æternam, cælis extorris, Diabolo subditus, inimicus Dei, dolori-

11. Christus ab omnibus desideratus.

G. bms

bus plagiisque mortalibus infirmis: sciebat autem quod veniente Domino illo in mundum ab his omnibus eriperetur incolumes: etenim in illo bonum omne comprehenditur. Ita Deus **Ex. 33. 19.** Moysi declaraverat illum appellans: *Omne bonum.* Si namque desiderium fit alicuius boni, atque in hoc Domino omnia continentur bona, omnia in illo desideria conquireunt. Idcirco vocatur à **Gen. 49. 26.** Iacob: *Desiderium cœlium æternorum*, quod desiderium primorum parentum, antiquorum & antecessorum Patriarcharum. Congruè vocat illum desiderium: quia quibuscumque flagrabant illi desiderijs, in illo cuncta terminabantur.

Populus ille plurimis annis ditam & immitè pertulerat in Babylonia servitutem: quando verò diuina favente misericordia ab illa se liberos gaudet, & in patriam solum Iudæi redeunt, ceperunt in Hierusalem reedificare templum: illi autem qui antiquum viderant templum a deo magnificentum tantoque splendore augustum in lacrimas effundebantur: quia hoc novum credebant infinitis modis non posse veteri comparari. Prophetam Deus Aggeum vocat illicque ait. Vade prædica Populo huic, eumque ad meas res exorta delectationem: vnde hæc Domine mihi

Agg. 2. 7. *Hæc dicit Dominus Deus exercituum. Adhuc vnum medicum, & ego commovebo cælum & terram, & movo & aridam, & movebo omnes gentes, & veniet ædificatus, cunctis gentibus & implebo domum illam gloria. Quis huius prophetiæ nobis explicet mysteria?*

Primò commotionem declarat factã in mundo: nam spectamus hic tempus natiuitatis Christi.

Luc. 1. 7. *Hic propter edictum Cæsaris Augusti, quo præcipiente totus mundus describatur, teste D. Luca Secundo: Regum notatur aduentus præviã stellã, & turbatio Herodis ac totius Hierusalim quam narrat D. Matth. Evangelista: hoc etenim*

Matth. 1. 1. *est: Commotio cælum & terram. Tertio declarat præsentationem Saluatoris, cum enim Christus adhuc puer esset, in templo fuit presentatus, quo maiorem illud obinuit honorem ac dignitatem, quam illa fuit unquam quã Salomon illud honoravit: hæc etenim omnia SS. Patres fassus explicant.*

Ps. 47. *Nos nomen tantum expendamus illi datum: Desideratum cunctis gentibus. Hic pedem figit D. Aug. nodumque invenit difficilem: quia iuxta philosophiã instituta desiderij nascitur ex cognitione, nec potest quidquam desiderari quod non cognoscatur. Gentiles nullam habuerunt de Christo notitiam, nec illum expectant: quo-*

modo ergo illum desiderare poterunt? Ad hunc tione diti nodi declarationem quædam profert D. Aug. ar. catur d. gamenta. Nonnulli dicunt Deum loqui de desideratis tibus, qui in tei veritate notitiam habuerunt cunctis mysterij & aduentus Christi in quem credide. gentibus, runt, quidam implicite, alij explicitè, uel difficile creditu: quia conuersari sunt cum Prophetis, Sacerdotibus, & Doctoribus populi Dei, nam multi tales fuerunt & saluti sancti: circa quem subtiliter discurret Theologorum maximus D. Th. 2. 2. 9. 2. e. quandam referens historiam quæ contigit tempore Constantini Imperatoris eiusque sanctissimæ matris Helenæ: inuentum fuisse sepulchrum cuiusdam gentilis incogniti, cuius corpore effuso inuenta fuit super illud lamina hæc verba continens. *Christus nascitur de virgine, & ego credo in eum. O sol, temporibus Constantini & Helenæ iterum me videlicet.*

Verumtamen hæc propria mihi videtur ratio, Christum vocari desideratum cunctis gentibus: quia ille erat qui daturus erat complementum plenamque cunctis satisfactionem desiderijs, quibus flagrant & flagrare poterunt omnes homines, in hoc sensu: quod quidquid optant, omnes, erat aliquid bonum, aliqui vitam optant, alij salutem, hi scientiam, illi tranquillitatem, illi diuitias, nonnulli immortalitatem: & sicut Christus est omne bonum, potuit ille solus hæc omnia compleere desideria, quando quidem per illum obtinenda erat vera vita & æterna, salus secunda, infinitæ diuitiæ, gloriosa immortalitas & perfecta beatitudo, quia si quidquid possunt homines optare, bonum est, in hoc Domino totum illud quod bonum est comprehenditur: *Omnia bonum.* Et sicut huius claritatem habuerunt sancti Patriarchæ notitiam, etiam ipsi ardentioribus flagrabant desiderijs: huius Messia Domini, cum illis vivebant, & illis accessi moriebantur. Hoc est quod eleganter exposuit D. Paul. scribens ad Hebræos: postquam enim amplissimum retulerat catalogum veterum suorum parentum, qualiter vitam hanc hie speque futuri de Iesu Christo transegerant, quã ardentioribus expectabant anhelis desiderijs, concludit dicens hæc eorum morte non fuisse extincta, quinimo in ea flagrasse ardentius. *Iuxta fidem defunctorum sunt omnes ipsi, non acceptis representationibus, sed à longe eius aspicientes, & saluantes.* Iuxta super idem Iesu Christi humanis saluarentur, nec potiri sunt gaudio illo optime sortis, quã Christum in mundo natum intuerentur: vnde cum more erunt accendebantur in eis desideria multo vehementius, erantque à longè Dominum hunc venturum

Hebr. 11.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

Salutantes, oculis fidei illum aspicientes, & felicissimæ sortis illius æmuli eorum, qui tandem illum in mundo essent visuri.

IV. Speclat et opinor Apostolus id quod nobis S. Pagina refert de Patriarchis illis sanctissimis, id præsentem quod disponebant, faciebant & dicebant in extrema mortis hora. Patriarcha Jacob ad vitam vitæ lineam cum pervenisset, filios suos conuocat paternam illis impetraturus benedictionem, cumque iam his intentus occuparetur procellas iam vitam sibi terminari, ad Deum conuertitur in hæc verba: *Salutare tuum expetebat Domine.* Quid ais sanctissime senex? Nati tibi iudicium ex multis annis languescit? Fateris imo procellas te mori, & ais: *Salutare tuum expetebat Domine?* Vtique, quamuis enim mortem mihi certam imminere, inior tamē Christi fidei mixtus: ipse etenim est qui venturus est in finem mundi, & eo loco ubi fuero in limbo, vivis & tantis flagrabo desiderijs, donec illum rideo, cumque possidero. Sed aliud nobis panditur mysterium altius. Morabatur sanctissimus Patriarcha in Ægypto in quam descenderat, et præsentia & prospera filij sui Ioseph fortunā inueniret. Cumque iam in lecto iaceret viribus debilitatus, & capulo proximus mortemque sibi velut præsentem cernebat: Ioseph hūm suum ad se vocat atque: *Adello fili mi, pone manum tuā sub femore meo.* Hinc iurandi formam didicit hic Patriarcha ab avo suo magno illa Patriarcha Abraham: cum enim à seruo suo procuratore domus solenne susciperet iuramentum ad negotium aliquod magno momenti peragendum, vocavit eum dixitque ei: *Pone manum tuam sub femore meo, ut adirem te per Dominum Deum cæli & terræ.*

Gen. 46. Deum conuertitur in hæc verba: *Salutare tuum expetebat Domine.* Quid ais sanctissime senex? Nati tibi iudicium ex multis annis languescit? Fateris imo procellas te mori, & ais: *Salutare tuum expetebat Domine?* Vtique, quamuis enim mortem mihi certam imminere, inior tamē Christi fidei mixtus: ipse etenim est qui venturus est in finem mundi, & eo loco ubi fuero in limbo, vivis & tantis flagrabo desiderijs, donec illum rideo, cumque possidero. Sed aliud nobis panditur mysterium altius. Morabatur sanctissimus Patriarcha in Ægypto in quam descenderat, et præsentia & prospera filij sui Ioseph fortunā inueniret. Cumque iam in lecto iaceret viribus debilitatus, & capulo proximus mortemque sibi velut præsentem cernebat: Ioseph hūm suum ad se vocat atque: *Adello fili mi, pone manum tuā sub femore meo.* Hinc iurandi formam didicit hic Patriarcha ab avo suo magno illa Patriarcha Abraham: cum enim à seruo suo procuratore domus solenne susciperet iuramentum ad negotium aliquod magno momenti peragendum, vocavit eum dixitque ei: *Pone manum tuam sub femore meo, ut adirem te per Dominum Deum cæli & terræ.*

Gen. 47. Interrogat hic D. August. quoniam hæc Patriarcha sanctissime iurandi formula? Numquid fecit quem ara esse consecrata, vel altare aut in templum ægypsum? An forte semper eorum Deus est cæli & terræ ut dicendo, quod adires eum per Deum Dominum cæli & terræ ipse ex precepto tuo super femur tuum solenne præstet iuramentum? Non errabat hic Patriarcha sanctissimus, ex iudicio D. Augustini. sed Patrem se monstrabat credentium, & summæ fidei vi- rum: cum enim illi Deus promississet ex semine & generatione sua Christum Iesum nasciturum (cuius figura erat semur) quasi per ipsum Christum à seruo voluit suscipere iuramentum, agnoscendo illum esse verum Deum, cæli terræque Dominum. Non errabat beatus Abraham (loquitur D. Aug.) qui propheticis spiritum repleti non-

erat de semine suo Christum cæli & terræ Dominum D. Augustinus nasciturum. Idem dicunt D. Ambr. & D. Gregor. Ter. 76. ad cum autem Patriarcha Jacob eadem gauderet & tempo. ipse promissione superque illam fidem suam ad. Tom. 10. ventus filij Dei fundaret, qui ex semine suo nas. Apud Lg. citurus erat, eandem seruat formam à Ioseph fi- pom in 1. lio suo solenne suscepturus iuramentum; quæ 14. Gen. illi imperaretur mihi per Iesum Christum. Et quid voluit ab eo iuramento confirmari? Id quod ipse desiderabat: scilicet ut mortuum in terra illa Ægypti non in ea fineret sepeliri, sed inde cada- uer suum transferret sepeliendum in terram, quæ Dominus illis promiserat, in qua sepulsi iace- bant parentes illius, Isaac pater & avus Abraham. *Pone manum sub femore meo. & facies mihi iuramentum. & veritatem, ut non sepelias me in Ægypto, & auferas me de terra hac. ponasque in sepulchro patrum meorum.* Hoc illi Ioseph pro- mittit & iuramento confirmat omnia se perfe- ctè completurum. Illico ait S. eloquium adoravit Jacob Deum conuersus ad lectuli caput. *Quom- vante, adoravit Israel Dominum, conuersus ad lectuli caput.*

Latet in his verbis præclara mysteria, notat- que D. Aug. probatam hæc esse lectionem Sep- tuaginta. *Adoravit fastigium virgæ eius* de quo nos redditi certiores D. Paul. et eum fidem huius Pa- triarchæ Jacob extollens, idem refert in hæc verba: *adoravit fastigium virgæ eius.* Hoc autem ita contigit, ut quam primum illi Ioseph præsti- tit iuramentum per Iesum Christum, promittens à se Patris cadauer transferrendum in terrā promissionis eum Ioseph vtpote rex Ægypti pro- rex virgam vestaret, illum optinuit senex appre- hendit, & adoravit fastigium virgæ eius. Quæ illa sunt actiones? Qualiter pater ætare conse- ctus fastigium adoravit virgæ quam filius dese- rebat: omnia hæc diuini scætant mysterijs: nam in his omnibus viva fides præclarissimi illius Patriarchæ operabatur: vnde illi D. Paul. adscri- bit quidquid fecit, imò hoc non modò iudicis docere voluit Spiritus S. illum in his actionibus distentum vocans Israel: *Adoravit Israel Domi- num*, quod nomen illi Deus in persona Angeli imposuit, quando se illi manifestauit: dixit enim Jacob: *Vidi Deum facie ad faciem.* Vnde nonnulli intelligunt quòd Israel significet. *Videns Deum:* quamuis enim toto vitæ suæ decursu, apertos haberit oculos animæ, viua fide Christum con- templatus de progenie sua nasciturum: multo tamen non illos habuit clariore, quò corpora- lis illi visus caligabat: vnde mysticas illas peregit actiones.

48. Quid de- nocet fa- stigium virgæ.

VI. Quid de- nocet fa- stigium virgæ.

Gen. 31. 30.

In 6. 11. In illa regia virga vidit, ex m. ute D. Thom.
 Epist. ad Heb. 11. 7. In illa regia virga vidit, ex m. ute D. Thom.
 VII. Virga regnum significat.
 Lorin in c. 6. Sapi. 12. Et 10. 12. Pineda in c. 9. Iob 48. 7. Euseb. 37. 16.

Christum Regem, eiusque regnum eminentissimum: nihil etenim apud omnes nationes praesertim Hebraeorum, est frequentius quam virga designari Regem & regnum: quia virga & sceptrum insigne est Regibus proprium, de quo multa profert exempla doctissimi nostri temporis Doctores. Ita Hieremias Propheta vocat regnum Moabitum: *Virga foris, & baculus gloriofus*. Deus Prophetae Ezechielis declaraturus, quare regna illa duo inter se diuisa, Iuda & Israel, hoc illi praecipit: *In fili hominis sumis tibi lignum unum* (legunt Septuaginta *virgam unam*) & scribes super illud: *Iuda & filiorum Israel sociorum eius, & tolle lignum alterum, & scribe super illud: Ioseph ligno Ephraim &c. Et adiunge illa &c.* Et erit in unione in manu tua.

Et Deus ostenderet cui tribui supremum populi regimen esset conferendum & potestas, duo decim insit virgas, de singulis tribus unam in tabernaculo collocari: quia virga supremam denotat potestatem. unde dum a Deo Moyses mittitur in Aegyptum divina polleens potestate, quae illum ipso Rege Pharaone creabat superiorem & velut Regem suum. *Constitui te Deum Pharaonis*. Testatur S. eloquium *Reuersus est Moyses in Aegyptum portans virgam Dei in manu sua*. Et quamuis illud sit valde commune, tamen amplius fuit SS. Patriarchis & Prophetis & in S. Scriptura frequentius per virgam indicari Christum Regem, eius regnum, caelestem & aeternam potestatem: Quinimo & ille petrus Propheta Balaam diuino instinctus quoad hoc reuelatione, quia Deus illum certa quadam occasione voluit illuminare, ipsum in figura virgae declarauit, quod toti mundo esset imperaturus, omnemque inimicos sibi subiugaturus: vt notatque D. Hieron. a. D. Ambr. b. D. Cyprian. e. & D. Maximus d. *Oritur stella ex Iacob, & conserget virga de Israel, & percussit duces Moab, &c. Et erit omnis laudum possessio eius*. Ipsum igitur, ait Doctor Angelicus voluit Iacob adorare, cum adoraret pariem superiorem virgae Ioseph filij sui. *Considerauit potestatem Christi, & adorauit de flagrantia Christi videndi desideria Regem supremum in hoc mundo: nam cum illa non posset in hac vita gaudere esse completa, hac iam hanc accipiente tanto demonstrat ardentiora, agitque id quod ait Apollolus: *A longe eas aspiciens & saluans*: sicut in mari nauigans, si prope patriam suam transeat, quae maeris tempestas no-*

§. 16. *Ecc. Antiquorum omnia desideria in Christo terminabantur, illudque testati sunt ipsa dispositione sepulturae suae; & nunc cuncta complentur.*

Hae eadem desideria sanctissimus declarauit Patriarcha, filium suum Ioseph solemni obligans iuramento, ne corpus suum in terra pateret Aegypti sepeliri, sed continuo transferret illud in terram promissionis sephendim, in qua sepulchri erant patris sui Isaac & avus Abraham SS. Patriarchae admirantur praecognitionem tam solemni iuramento confirmatam. In quo Curia dii iudicat vna terra ad aliam? Quis maiorem quietem eob in corpore illius in vna quam in alia conlegeretur? terra? Quod amplius solamen animae eius praestitit, ex Chanana eo quod cadaver in vna potius quam in altera voluit regione quiesceret? Plures profert SS. Doctores sepeliri rationes, & proposito nostro conuenit ea quae signat D. Augu. quod praenouerant SS. illi Patriarchae, quorum posteritas Deus terram illam addiderat, quod cum ex illis Christus esset in mundo nasciturus, nasciturus erat, victurus, ambulaturus, & terram illam calcaturus, imo in illa moriturus, tam singulariter, vt ab ipsa sepultura quam elegit Abraham suam ab ipso nomine sumptus locus ille desinere est Abrahamus in qua omnes voluerunt sepeliri, ad vsque Caluarie locum vbi Christus fuit crucifixus; parum interfuerit spatium. Iraque per hoc ostendere voluit viuum videndi Christum in hoc mundo desiderium: nam hoc sibi praenoscens impossibile obstantem iam mortem, praecipit vt saltem corpus suum in illa terra sepeliretur, in qua Christus seipsum manifestaret, eumque visuri sunt qui in illa viuunt: & saltem corporum suorum cineres in illa regione quiescerent quam Dominus pedibus suis erat calcaturus. Tanta mirare desideria.

Iulius super eod. argumento declarat idem D. August. quare in eadem occasione, qua Iacob spiritum

2 Ins. 2. Math. b in c. 2. Luc. e. 17. de stella Christi d Ser 3 de Nat. 1. Num. 21. D. Tho.

49